

Голові спеціалізованої вченої ради К 26.891.02
в Інституті підготовки кадрів Державної
служби зайнятості Міністерства соціальної
політики України
професору Войтович Р.В.

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата наук з державного управління Петрик Олени Леонідівни на дисертаційну роботу Пахомової Мілани Володимирівни на тему «Удосконалення механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти», подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

Ступінь актуальності обраної теми дослідження, зв'язок із науковими програмами, темами

Актуальність дослідження механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти та пошук шляхів їх удосконалення зумовлені прийняттям нового Закону України «Про освіту» та Концепції нової української школи, що вимагають створення сприятливих умов для підвищення професійної компетентності педагогічних працівників та акцентують значущість якості професійного розвитку працівників освіти на державному рівні.

Представлена до захисту дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи Донецького державного університету управління за темою «Філософсько-психологічні проблеми соціальної взаємодії в системі сучасного управління» (державний реєстраційний номер – 0111U007588, 2012-2017 рр.), у межах якої автором було здійснено порівняльний аналіз державного управління професійним розвитком педагогічних працівників в Україні та зарубіжних країнах, досліджено мотивацію працівників закладів освіти до професійного розвитку в умовах неперервної освіти.

Ступінь обґрунтованості сформульованих у дисертаційній роботі наукових положень, висновків, їх наукова новизна

Відповідно до мети дисертаційного дослідження автором вирішено важливе наукове завдання з теоретичного обґрунтування механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у

системі неперервної освіти в Україні в умовах модернізації освітньої галузі та реалізації Концепції нової української школи й розроблено конкретні пропозиції щодо їх удосконалення.

Визначено, що невідповідність професійного рівня педагогічних працівників сучасним вимогам держави й суспільства до освітньої галузі актуалізують на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях об'єднання зусиль і запровадження якісних змін у процесі професійного розвитку педагогічного персоналу з урахуванням вікового, освітньо-професійного рівня, вмотивованості та відкритості до змін, а також новацій нової української школи.

Теоретичну та методологічну основу дослідження складають праці вітчизняних і зарубіжних учених, які охоплюють широкий спектр питань щодо державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти.

Ознайомлення з дисертацією, авторефератом і публікаціями М.В. Пахомової дає підстави стверджувати, що сформульовані автором наукові положення, висновки та пропозиції є в достатній мірі обґрунтованими, базуються на застосуванні комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження.

Достовірність висновків і наукових положень дисертації підтверджується використанням законодавчих і нормативно-правових актів України та ЄС, монографічних досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених, статистичних а також соціологічних даних, актуальної інформації періодичних та інформаційних видань, ресурсів мережі Інтернет.

Структура дисертаційної роботи є логічною та послідовною. Матеріал викладено відповідно до плану роботи. Загальні висновки дисертації та висновки за розділами ґрунтуються на результатах проведеного дослідження та відображають зміст викладеного матеріалу. Робота відзначається аргументованістю та завершеністю.

Серед результатів дисертаційної роботи, які містять наукову новизну, заслуговують на увагу наступні положення:

обґрунтування науково-методичних засад професійного розвитку педагогічних працівників як складової розвитку людських ресурсів, необхідності запровадження принципово нової моделі підготовки та професійного супроводу сучасного педагога; уточнення змісту понять «професійний розвиток педагогічних працівників», «державне управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти»; визначення кращих зарубіжних практик для адаптації в Україні (розділ 1);

розробка пропозицій щодо правового врегулювання новацій у сфері професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до нового Закону України «Про освіту», схеми управлінського супроводу цього процесу, функцій органів управління освітою на державному, регіональному, місцевому рівнях, необхідних змін до професійного відбору педагогів, оптимізації діяльності закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти, використання моніторингу якості освіти та моніторингу професійного розвитку педагогічних працівників для прийняття оптимальних організаційних та управлінських рішень (розділ 2);

аналіз різноманітних форм і методів мотивації педагогічних працівників на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; розробка комплексу заходів нормативно-правового, інституційного, організаційного характеру для державної підтримки інноваційного розвитку системи післядипломної педагогічної освіти, концептуальних засад модернізації регіональної освітньої системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, практичних рекомендацій для органів управління освітою щодо переходу до професійної сертифікації педагогічних працівників, механізму фінансування підвищення кваліфікації з залученням коштів місцевих бюджетів та спонсорських коштів (розділ 3).

Теоретичне та практичне значення наукових результатів дослідження

Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в обґрунтуванні механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти відповідно до вимог модернізації освіти та Концепції нової української школи.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що представлені висновки та пропозиції наукового дослідження використовуються у роботі: Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (довідка про впровадження № 01-22/1907 від 05.09.2017 р.), Департаменту освіти і науки Луганської облдержадміністрації (довідка про впровадження № 01-03/231С від 14.09.2016 р.), Виконавчого комітету Шосткінської міської ради Сумської області (довідка про впровадження № 01-37/349 від 12.09.2017 р.), Управління освіти молоді та спорту Мукачівської РДА Закарпатської області (довідка про впровадження № 01-31/183 від 12.09.2016 р.), Відділу освіти, сім'ї та молоді Котелевської райдержадміністрації Полтавської області (довідка про впровадження № 339/01-15 від 12.05.2014 р.), Комунального вищого навчального закладу «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (довідка про впровадження № 971 від

28.12.2016 р.), Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Департаменту освіти і науки Донецької облдержадміністрації (довідка про впровадження № 695/01 від 22.09.2017 р.), а також в освітньому процесі Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України .

Повнота викладення основних результатів дисертації

Основні положення та результати дослідження опубліковані у 15 наукових працях, у тому числі: у 6 статтях, де 5 із них - опубліковані у фахових виданнях з державного управління, 1 – у зарубіжному виданні, 9 – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних і всеукраїнських наукових, а також науково-практичних конференціях.

Оцінка ідентичності змісту автореферату та основних положень дисертації

Опубліковані наукові праці та автореферат достатньо повно відображають результати проведених наукових досліджень. Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації. У авторефераті не виявлено інформації, яка відсутня в дисертаційній роботі. Дисертація та автореферат за структурою та технічним оформленням відповідають чинним вимогам.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Незважаючи на те, що дисертаційне дослідження проведено в цілому на належному науково-теоретичному рівні, окремі його положення є дискусійними та потребують деяких уточнень. У цьому контексті доцільно зробити такі зауваження та пропозиції до дисертації:

1. У розділі 1.3 дисертантка пропонує використати такий досвід управління професійним розвитком педагогічних працівників Великобританії як проходження курсів підвищення кваліфікації вчителями один раз на два роки. На нашу думку, це призведе до збільшення обсягів фінансування галузі освіти, тому для підвищення професійної компетентності педагогічних працівників в Україні доцільно посилити роль таких компонентів професійного розвитку як самоосвіта, планування й розвиток кар'єри, забезпечити розвиток педагогічної онлайн-освіти, створити спеціальний освітній портал тощо.

2. У розділі 2.3 дисертанткою розроблена таблиця міжнародних моніторингових досліджень із якості освіти, але не визначено, у яких із них брала участь Україна і якими були результати цих досліджень, а також яким чином впливають ці результати на якість професійного розвитку педагогічних працівників.

3. У розділі 3.2 дисертаційного дослідження наведені пропозиції щодо модернізації системи післядипломної педагогічної освіти, проте не приділена достатня увага удосконаленню професійної компетентності науково-педагогічних працівників цих закладів, хоча їх професійна підготовка та підвищення кваліфікації повинні мати випереджувачий характер. Крім того, слід унормувати науково-педагогічний статус працівників закладів ППО.

4. У розділі 3.2 наводяться приклади інноваційних освітніх проектів, що пов'язані з питаннями професійного розвитку педагогічних працівників в умовах модернізації освіти. Бажано визначити, який вплив мають ці проекти, які подальші перспективи впровадження проектної діяльності для професійного розвитку працівників освіти.

5. У розділі 3.3 дисертантка ставить питання про протидію недобросовісним провайдером освітніх послуг та випадкам шахрайства при отриманні сертифікатів про підвищення кваліфікації. Вважаємо, що вирішення цієї проблеми потребує додаткового обґрунтування та конкретних пропозицій для органів державної та місцевої влади.

6. У дисертаційному дослідженні зазначається можливість диверсифікації джерел фінансування заходів з професійного розвитку педагогічних працівників, але у роботі не відображено питання впровадження ваучера. Бажано доповнити розділ пропозиціями щодо використання спонсорських коштів, зокрема в ситуаціях проведення заходів із підвищення кваліфікації окремими закладами освіти в рамках автономії.

Однак, виявлені в дисертації дискусійні та викладені вище зауваження й пропозиції мають переважно рекомендаційний характер, не знижують загального позитивного враження від дисертаційної роботи та можуть бути усунені в ході проведення подальших досліджень.

Висновок щодо відповідності дисертаційної роботи вимогам МОН України

У дисертаційній роботі Пахомової Мілани Володимирівни наведено вирішення актуального наукового завдання щодо теоретичного обґрунтування механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти в Україні в умовах модернізації освітньої галузі та реалізації Концепції нової української школи і здійснено розробку конкретних пропозицій щодо їх удосконалення.

Робота виконана на належному теоретико-методологічному рівні, є цілісною та завершеною, відповідає вимогам МОН України до обсягу і структури викладення матеріалу та паспорту спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління, зокрема напрямам: організаційний,

правовий, ресурсний і інші види державного управління; формування та реалізація державної політики у сферах державного, регіонального та галузевого управління й інших сферах суспільного життя; результативність і ефективність функціонування суб'єктів і механізмів державного управління; механізми державного регулювання окремих галузей і сфер суспільного життя та їх удосконалення.

Дисертація є самостійною науковою працею, основні ідеї та розробки дисертаційного дослідження, насамперед ті, що характеризують наукову новизну, мету й завдання, методологічні засади й методичні підходи до їх вирішення та практичне значення одержаних результатів, належать особисто здобувачеві.

За актуальністю теми, ступенем обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, ступенем достовірності і наукової новизни, дисертаційне дослідження Пахомової Мілани Володимирівни на тему «Удосконалення механізмів державного управління професійним розвитком педагогічних працівників у системі неперервної освіти» відповідає вимогам МОН України до кандидатської дисертації, зокрема пп. 9, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент,
кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри кримінального права та
правосуддя, завідувач відділу з питань
працевлаштування, практики та зв'язків з
громадськістю Чернігівського національного
технологічного університету

О.Л. Петрик

Підпис О.Л. Петрик засвідчує
Перший проректор
Чернігівського національного
технологічного університету

О.О. Новомлинець